

Vzťah medzi súmernosťou vemena a kvalitou a množstvom získaného mlieka

Mačuhová, L.¹, Tančin, V.^{1,2}, Mačuhová, J.³

¹Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum, Výskumný ústav živočíšnej výroby Nitra, Hlohovecká 2, 951 41 Lužianky, Slovenská republika

²Ústav chovu zvierat, Fakulta agrobiológie a potravinových zdrojov, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, Tr. A. Hlinku 2, 949 01 Nitra, Slovenská republika

³Institute for Agricultural Engineering and Animal Husbandry, Vöttinger Str. 36, Freising, Germany

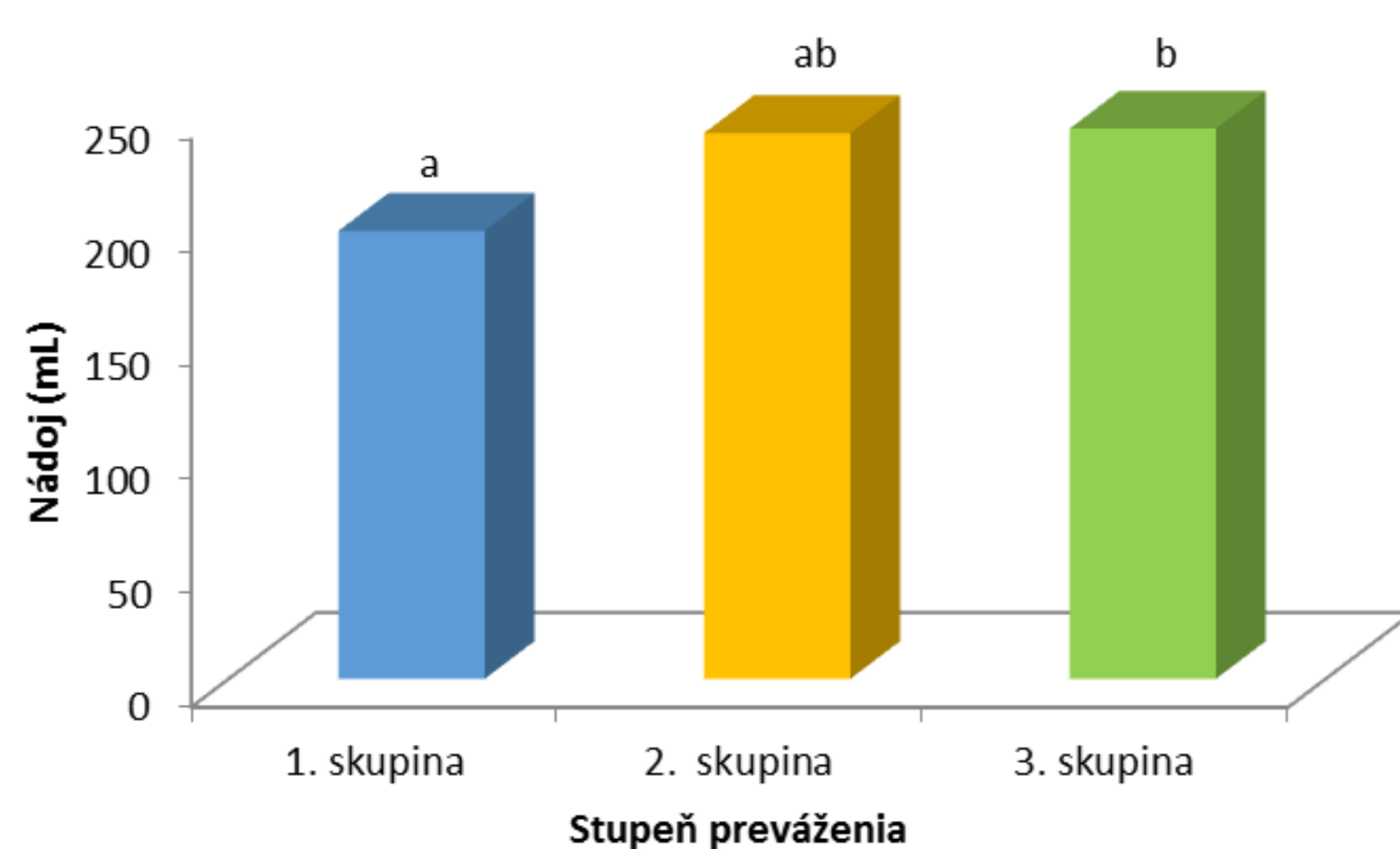
Úvod

V chovoch zameraných na produkciu mlieka sa len málokto zaoberajú hodnotením vlastností vemena. Funkčné a dobre tvarované vemeno je základným predpokladom prirodzeného odchovu jahniat a dobrej produkcie mlieka (Milerski a Schmidova, 2016; Smith a kol., 2023). Morfológická stavba vemena súvisí s jeho vhodnosťou pre strojové dojenie, produkciou a zložením mlieka, dojiteľnosťou, schopnosťou jahňaťa nájsť a uchopiť cecok (Rovai a kol., 1999; Milerski a Schmidova, 2016; Mačuhová a kol., 2021). Súmernosť vemena je hodnotená ako prvá charakteristika vemena počas hodnotenia. Je hodnotená subjektívne. V prípade vemien s jednostranným, či výrazne nesúmerným (preváženým) vemenom ostatné charakteristiky vemena v rámci lineárneho popisu vemena nie sú merané a ani hodnotené (Milerski a Schmidova, 2016).

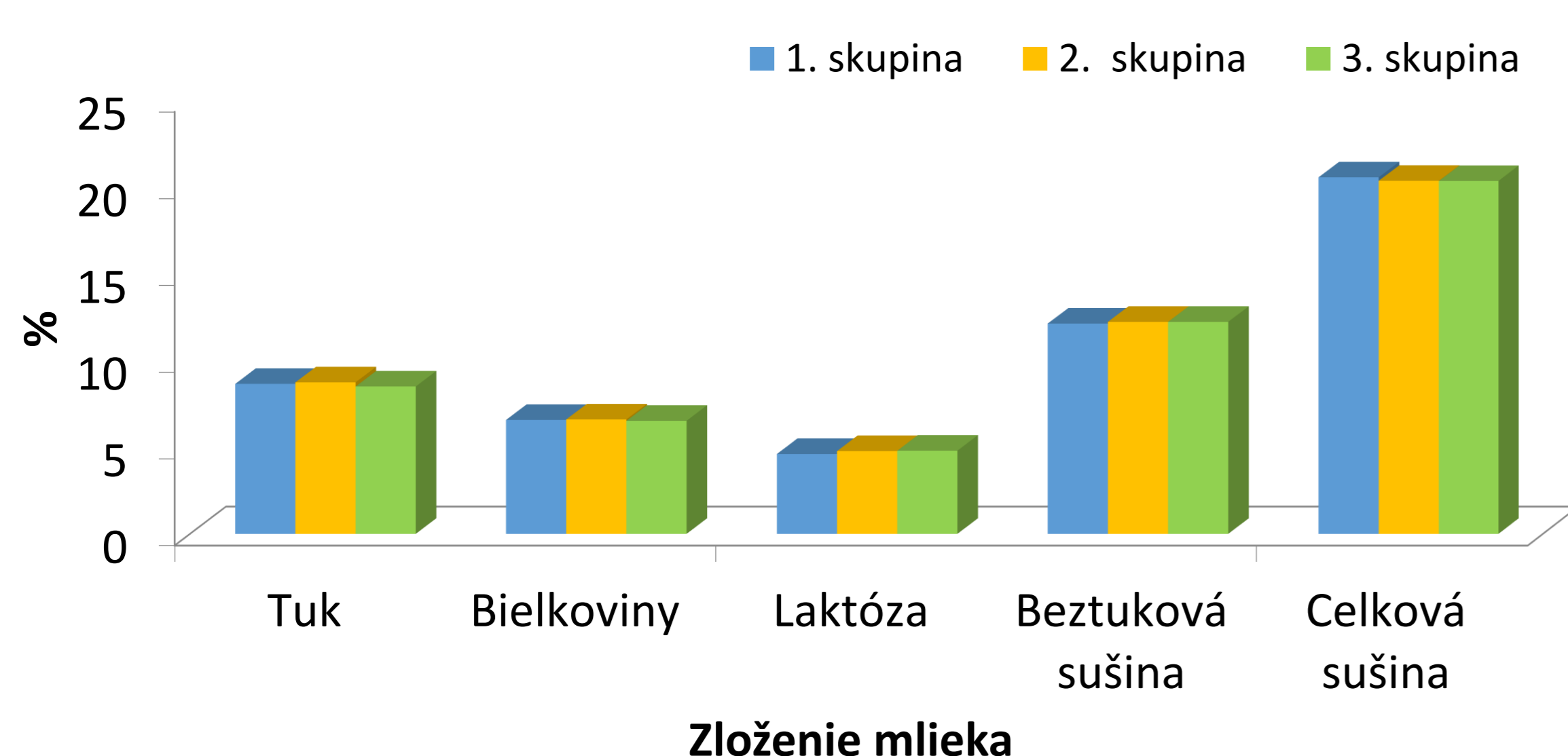
Materiál a metodika

Súmernosť (stupeň preváženia) vemena bola hodnotená na jednom podniku s 577 bahnicami počas jedného večerného dojenia. Zvieratá boli dojené dvakrát denne. Hodnotenie prebiehalo podľa upravenej metodiky Milerski a Schmidova (2016). Bahnice boli podľa preváženia vemena rozdelené do troch skupín: 1. skupina (zvieratá s výrazne preváženým vemenom, keď jedna polovica vemena je výrazne väčšia ako druhá) – 56 ks zvierat, 2. skupina (zvieratá s mierne preváženým vemenom) – 40 ks, 3. skupina (zvieratá so súmerným vemenom) – 467 zvierat. Zloženie mlieka (tuk, bielkoviny, laktóza, beztuková sušina, sušina; %) bolo analyzované prístrojom MilkoScan FT120. Počet somatických buniek bol stanovený prístrojom Somacount 150 (Bentley Instruments, Inc, Chaska, Minesota). Štatistické spracovanie sa uskutočnilo v SAS použitím Kruskal-Wallisovho testu pre neparametrické hodnotenie údajov.

Výsledky

Graf 1: Vplyv stupňa preváženia vemena na množstvo získaného mlieka (mL)

Graf 2: Vplyv stupňa preváženia vemena na zloženie získaného mlieka (%)

Tabuľka 1: Vplyv stupňa preváženia na zdravotný stav vemena (PSB a SSB)

	Stupeň preváženia		
	1. skupina	2. skupina	3. skupina
N	56	40	467
log PSB buniek/mL	1,94±0,90	1,68±0,65	1,68±0,72
SSB	2,89±3,07	1,91±2,17	1,94±2,40

SSB- skóre somatických buniek

Záver

Vplyv stupňa preváženia vemena sa významne prejavil len na nádoji, kedy bol zistený preukazný rozdiel len medzi bahnicami s výrazne preváženým vemenom a bahnicami so súmerným vemenom, teda medzi 1.skupinou (197 mL) a 3. skupinou (242 mL). Stupeň preváženia vemena nemal preukazný vplyv na zloženie mlieka a ani na zdravotný stav celkového vemena. V budúcnosti bude nutné vykonať odber mlieka z každej polovice vemena.